

«Els menorquins, més oberts i progressistes»

Conseller de Cultura, d'Educació i Esports del Consell Insular de Menorca, Joan Francesc López Casanovas s'ha perfilat darrerament com una de les persones clau en la vida política i cultural de l'illa.

Gustau Juan I Benejam (Menorca)

Poeta i llicenciat en filologia catalana, Joan Francesc López Casanovas prové del grup de «renovadors» del PCE. Per aquest partit va sortir elegit conseller al primer Consistori del Consell Insular, i ocupà la Conselleria de Normalització Lingüística i Investigació.

És a l'actual consistori per una coalició d'esquerra nacionalista —Agrupament d'Esquerra/Partit Socialista de Menorca— formada pel PSM i un grup de gent no afiliada, provinent, sobretot, del PCE. La presentació d'aquesta candidatura i l'actuació dels seus càrrecs públics ha fet aixecar no poques esperances.

—*¿ Què representa el Consell Insular de Menorca al si de la comunitat autònoma de les Illes Balears?*

—Quan en 1977 es va plantejar de manera oberta la constitució del nou Estat espanyol com a Estat de les autonomies, les Balears tenien dues perspectives possibles: l'una, aprovar un estatut que implicàs un executiu fort, i uns consells insulars reduïts a simples «diputacions provincials», amb unes molt minvades competències. Açò, ho defensaven UCD, PSCE i AP. Els altres grups, especialment PCE i els dos PSM (el de Mallorca i el de Menorca), defensàvem un estatut més adient a la realitat d'una comunitat formada per quatre illes, és a dir, quatre territoris discon-

tinus, separats per la mar, amb característiques físiques, econòmiques i, fins i tot culturals, ben marcades; un estatut que contemplàs tres consells insulars —Mallorca, Menorca i Eivissa/Formentera— amb el màxim de competències polítiques i administratives, i un govern autònom amb funcions i competències residuals i de coordinació.

Es va imposar la lògica dels nombres i no de la raó. I ara tenim un govern autònom amb un executiu fortament centralitzat a Palma (és a dir, l'illa de Mallorca), i uns consells insulars (a les illes menors) reduïts a simples diputacions i pràcticament buits de competències.

Segons l'Estatut, els diputats del Parlament autònom són els consellers dels consells insulars; aquest fet i la insularitat, que he volgut remarcar, són veritables dificultats per al funcionament de les nostres institucions.

Dels 54 diputats que componen el Parlament, a Menorca, li'n toquen 12, que, resultat de les darreres eleccions, tenen la següent distribució: 5, PSOE; 4, CP; 2, AE/PSM, i 1, independent, avui a l'operació Roca. Amb aquesta correlació de forces es configurà una majoria d'esquerra, on el PSOE ocupa la presidència i nosaltres la vice-presidència.

Cal assenyalar la significativa dife-

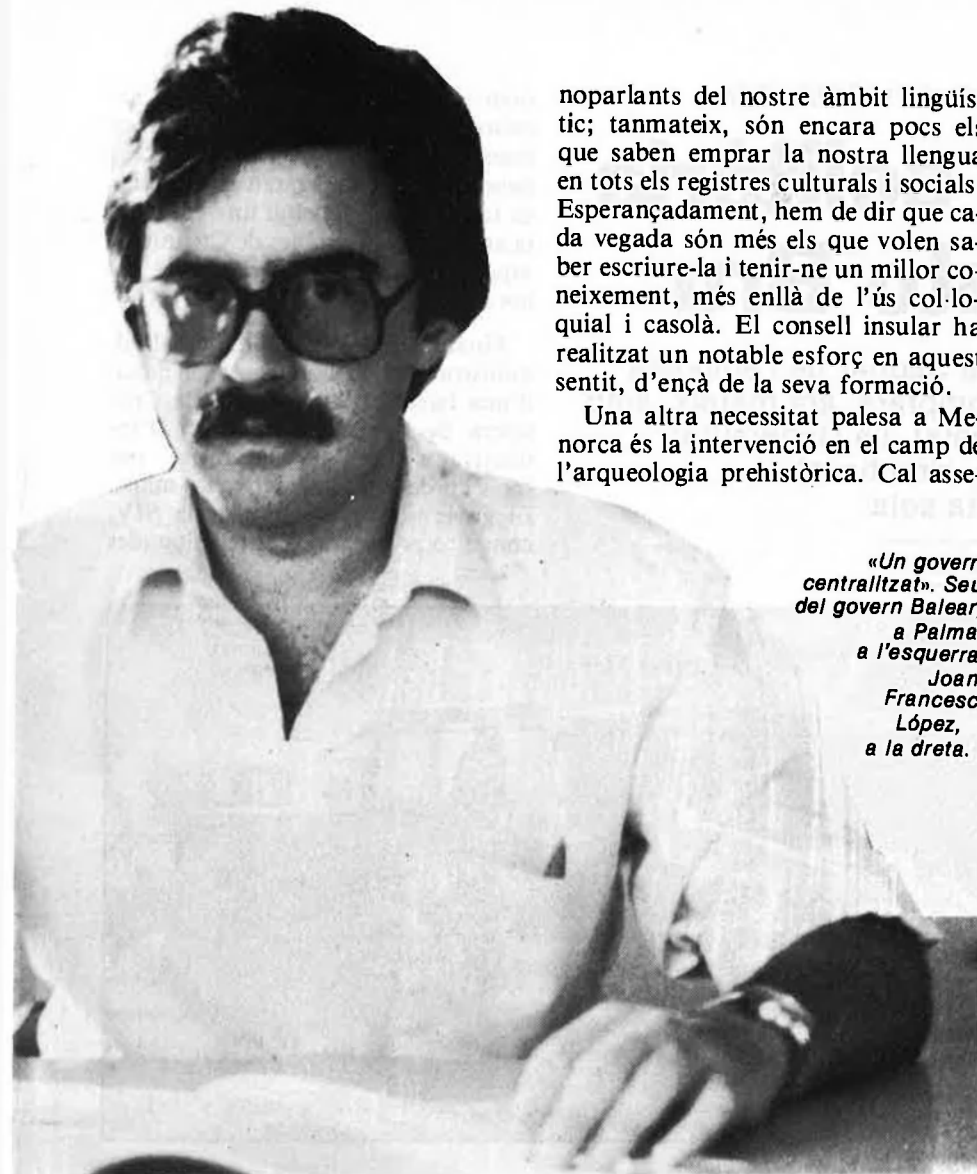

rència amb el conjunt del Parlament balear, on la dreta té majoria, amb 21 diputats de CP i 8 del Grup Regionalista (avui Partit Reformista), enfront dels 21 del PSOE els 4 d'Esquerra Nacionalista (2 AE/PSM i 2 del Partit Socialista de Mallorca).

—*¿ Quina és, doncs, la funció dels consells insulars, i concretament del de Menorca?*

—Actualment, els consells insulars no passen d'esser l'equivalent a les «diputacions provincials», reduïdes al marc d'una illa, que en el cas de Menorca no té més que 60.000 habitants, i que tenen per funció coordinar les polítiques municipals, elaborar els plans d'obres públiques de l'any, i molt poques coses més.

Tanmateix, segons l'article 37 del nostre estatut, correspon als consells insulars el govern, l'administració i la representació de les illes respectives; i han de gaudir d'autonomia en la gestió dels interessos propis, d'acord amb la legislació vigent i futura, entre la qual cal destacar la transcen-

«Un govern centralitzat». Seu del govern Balear, a Palma, a l'esquerra. Joan Francesc López, a la dreta.

noparlants del nostre àmbit lingüístic; tanmateix, són encara pocs els que saben emprar la nostra llengua en tots els registres culturals i socials. Esperançadament, hem de dir que cada vegada són més els que volen saber escriure-la i tenir-ne un millor coneixement, més enllà de l'ús col·loquial i casolà. El consell insular ha realitzat un notable esforç en aquest sentit, d'ençà de la seva formació.

Una altra necessitat palesa a Menorca és la intervenció en el camp de l'arqueologia prehistòrica. Cal asse-

table que la major part dels menorquins són governats per institucions locals de signe progressista; tanmateix, l'esquerra a Menorca es troba en un procés de redefinició, atès el greu desençís provocat per la política gens convincent del PSOE, la seva dretanització i el seu centralisme.

En 1982, l'oferta política del PSOE va significar una esperança per a molts col·lectius progressistes, alhora que va pal·liar la greu crisi de l'esquerra, fruit, en gran part, de la desfeta del PCE.

A Menorca, com a altres indrets a l'estat, va anar sorgint un moviment per a la recuperació de l'esquerra, una esquerra amb una perspectiva àmplia dins l'espai i el temps, però a la vegada fortament arrelada a la pròpia terra. I com a resultat primer, es va congriar la candidatura Agrupament d'Esquerra/Partit Socialista de Menorca, que va ésser el resultat material de la unió del PSM, partit socialista de caire nacionalista, i un grup d'ex-militants del PCE i gent independent.

Som conscients que Menorca és una illa petita i amb poc pes específic no sols dins l'estat, sinó fins i tot dins el conjunt de terres de cultura catalana. Però, així i tot, volem aportar la nostra contribució —petita, si voleu— a la recuperació d'una esquerra renovada, que amolli llast del passat i que, tot enrelant-se a la pròpia terra, sia capaç de fer néixer de bell nou l'esperança i la il·lusió a transformar profundament la nostra societat.

—*Les emissions de TV3 encara no arriben a tot Menorca. ¿Quan hi arribaran?*

—Des de la instal·lació del repetidor a la Serra d'Alfàbia, a Mallorca, aquestes emissions es reben perfectament quasi en un terç de la nostra illa: Ciutadella i la costa sud. Perquè cobreixin tota l'extensió, cal col·locar un pal a la muntanya de Toro, la més alta de Menorca. S'ha aconseguit ja el permís del bisbat, que és el propietari dels terrenys a utilitzar. El Consell Insular demanarà oficialment l'autorització a l'ens públic de Radiotelevisió Espanyola, tal com va fer l'ajuntament de Bunyola, a Mallorca. El cost de l'operació és d'uns deu milions de pessetes. Un mecenes menorquí, Ferran Rubió i Tudirí, n'aportarà sis, el Consell Insular en posarà dos; la resta es cobrirà per subscripció popular i amb donacions d'ajuntaments. Es calcula que cap al Nadal d'enguany tots els menorquins podran veure la TV3.

dental Llei de Consells Insulars, encara per fer, i de la qual esperam una configuració àmpliament descentralitzada de la nostra comunitat autònoma, fent una lectura el més progressista possible i racional de l'Estatut.

—*Pel que publiquen els mitjans de comunicació, fa l'efecte que el camp on teniu més competències és a l'àrea de cultura. ¿Quines són aquestes competències i quina és la política de la vostra majoria al Consell?*

—Vertaderament, competències, en tenim poques, per no dir-ne cap. El que sí que tenim és una ferma voluntat de feina; i quan es té aquesta voluntat, amb competències o sense es tira avant.

Dins les línies d'actuació de la majoria d'esquerra a l'àrea de cultura, que és la que em correspon de gestionar, hi ha, en primer lloc, la recuperació del patrimoni cultural col·lectiu, especialment el de la normalització del català a Menorca. Val a dir que Menorca és, potser, el territori amb un índex més elevat de catala-

nyalar que la nostra illa té un miler d'estacions i monuments prehistòrics catalogats, i els treballs científics sobre ells tot just si han començat.

D'altra banda, estam a l'envista de la celebració del 700 aniversari (el 17 de gener de 1987) de la incorporació de Menorca a la cultura catalana, amb la conquesta de l'illa per les armes del rei Alfons el Liberal d'Aragó; el repte més important que té la política cultural és restablir la consciència de la identitat històrica i cultural dels menorquins, malmesa per tants d'anys d'alienació provinciana.

—*Menorca té fama d'esser, políticament, una taca roja enmig d'un mar tot blau... ¿Quina és la situació de l'esquerra menorquina en aquest moment?*

—Certament, dins la història de les Illes, els menorquins han tingut un tarannà diferent de la resta de les Balears, amb una actitud més oberta i tolerant, en línies generals, que, en alguns moments, s'ha traduït en una posició política més progressista.

En aquests moments, és consta-